

He aha te Working for Families?

He aratohu tere tēnei hei whakaatu ki a koe ngā momo utu e āhei pea ana koe, ā, me pēhea te tono i aua utu.

Ko te Working for Families he utu hei āwhina kia māmā ake māu te mahi me te whakatipu i te whānau. He utu mō ngā whānau whai tamariki whakawhirinaki 18 tau te pakeke iti iho rānei. Arā ētahi momo utu Working for Families rerekē, ā, ka māraurau pea koe ki tētahi, nui ake rānei, e ai ki tō pūāhua whaiaro.

Ko wai ka āhei ki te whiwhi Working for Families?

E māraurau ai ki te Working for Families:

- me 16 ō tau neke atu rānei, ā, ko koe te tangata e kawe ana i ngā mahi tiaki i ngā tamariki i ia rā, ā,
- me kaua e tiaki taupua noa i ngā tamariki (hei tauira, he tangata tiaki tamariki)

Ko ngā tamariki me:

- 18 tau iti iho rānei, ā,
- kaua e tū motuhake ā-pūtea.

Me mātua ū ki tētahi o ēnei whakaritenga kainoho:

- He kainoho koe o Aotearoa, ā, e noho pūmau ana i Aotearoa mō te 12 marama neke atu rānei i tētahi wā. Me kainoho tāke o Aotearoa koe mō te wā e kerēmetia ana e koe ngā utunga. Engari, kāore e āhei kia kerēmetia e koe, e tō hoa, hoa piri ā-ture, hoa piri noa rānei te aweretanga kainoho tāke whakawhiringa.
- He kainoho tō tamaiti, ō tamariki rānei i Aotearoa, ā, e noho ana i Aotearoa mō te katoa o te wā e kerēmetia ana e koe ngā utunga Working for Families.

Ngā utunga Working for Families

Whiwhinga tāke whānau

He utu tautoko ā-pūtea tēnei mā te nuinga o ngā whānau. E hāngai ana te nui o te utu ki te āhua o te noho o tō whānau.

He tukunga tāke i te mahi

Mā ngā whānau whai mahi ngā tukunga tāke i te mahi. Kāore e taea e koe te whiwhi i te tukunga tāke i te mahi mēnā kei te whiwhi takuhe whakamātau-whiwhinga pūtea, i tētahi tahua tautoko ākongā rānei.

Atu i te 1 o Paengawhāwhā 2021, ka whiwhi tonu koe i ngā utunga tukunga tāke i te mahi atu ki te rua wiki i te wā e whakatā ana i te mahi me te kore whiwhi utu. Hei tauira, te neke ki mahi kē, te wehe i te mahi, ngā wā kāore koe i utua, pērā i ngā hararei kura.

Mēnā ka timata koe, tō hoa rānei ki te whiwhi takuhe whakamātau-whiwhinga pūtea, tahua tautoko ākongā rānei, ka mutu ō utunga.

He whiwhinga tāke mōkito mō te whānau

He utu tāpiri te tukunga tāke mōkito mō te whānau ki te whiwhinga pūtea a tō whānau kia eke ki tētahi rahinga mōkito i muri i te tāke i ia wiki. E whiwhi ai i tēnei, me whai mahi utu ā-tau, ā-haora rānei tētahi o ngā mātua. Me mahi te whānau e rua ngā mātua mō te 30 haora neke atu rānei i ia wiki i waenga i a rāua, ā, ko te matua takitahi me mahi mō te 20 haora i te wiki, neke atu rānei.

Te Tīmatanga Pai

Ka āwhina te kaupapa Te Tīmatanga Pai i ngā whānau me ngā utu i roto i ngā tau e toru tuatahi o te tamaiti.

Kāore e taea e koe te whiwhi i Te Tīmatanga Pai i a koe e whiwhi ana i ngā utu tiaki pēpi mō taua tamaiti tonu. Mēnā e āhei ana koe ki te whiwhi i ngā mea e rua, ka timata o utunga Tīmatanga Pai kia mutu ngā utunga tiaki pēpi.

Mō ētahi atu kōrero, haere ki

ird.govt.nz/working-for-families/types

Me pēhea te tono i te Working for Families

Mehemea ko tō whiwhinga pūtea matua ko tētahi takuhe mai i Te Hiranga Tangata, ka whiwhi koe i ō utunga Tīmatanga Pai i a rātou.

Ki te kore koe e whiwhi takuhe, ki te hiahia rānei kia utua e mātou tō utunga, ka taea te tono tuihono mā tō pūkete myIR, waea mai rānei ki a mātou ki 0800 227 773. Mane ki te Paraire 8am ki te 6pm mēnā kāore koe e āhei ki tā mātou ratonga tuihono.

Kia whiwhi mātou i tō tono, mā mātou ō utu ā-wiki, ā-rua wiki rānei e tatau me te tuku i tētahi pānui whakamōhio ki a koe.

Ki te kōwhiri koe ki te whiwhi i tō Working for Families hei te mutunga o te tau, ka tuku mātou i tētahi reta ki a koe e whakatūturu ana i tō tono. Ka taturia tō Working for Families hei utu kotahi i muri i te mutunga o te tau tāke.

Me pēhea te whakarite ka whiwhi koe i te rahinga tika

Mā ngā rerekētanga ki ngā pūāhua o tō whānau e rerekē ai pea ō utu. He mea nui kia whakamōhio mai ki a mātou mēnā:

- ka tiakina e koe tētahi tamaiti anō, ka wehe atu rānei tētahi tamaiti
- ka rerekē te nui, te momo rānei o tō moniwhiwhi ā-whānau (kei roto i tēnei te tīmata i te utu tiaki pēpi), ā
- ka rerekē ngā taipitopito a tō hoa.

He mea nui hoki kia whakamōhio mai koe ki a mātou mēnā ka nui ake ō haora tuwhene, ka riro rānei i a koe tētahi utu tāpiri.

E āhei ana koe ki te whakahou tuihono i ngā taipitopito a tō whānau ki myIR, mā te tuhi mai ki a mātou, te waea mai rānei ki 0800 227 773.

Ki te kore koe e whakamōhio mai ina rerekē ngā pūāhua e pā ana ki a koe, ka iti iho pea te Working for Families ka riro i a koe i tērā e māraurau ana koe, me whakahoki rānei koe i tētahi wāhanga o te utu.

Tēnā pea ka māraurau koe ki te āwhina kē atu

Te utu tiaki pēpi

E wātea ana te utu tiaki pēpi ki ngā mātua, ki ērā atu kaitiaki matua e māraurau ana (pērā i ngā mātua whāngai, ngā mātua Home for Life, me ngā tūpuna) ina noho tamō i te mahi, ka mutu rānei te mahi ki te tiaki pēpi piripoho, tētahi tamaiti rānei i raro i te ono tau te pakeke, ā, kei a rātou te kawenga matua ināianei mō taua tamaiti.

Te āheitanga ki te utu tiaki pēpi

Kua utua tae atu ki...	mō tētahi piripoho...	mō tētahi tamaiti kua kuhu mai ki te tiakitanga o te kiritaki...
26 wiki	ko te rā ka whakawhānau, te rā i whānau mai rānei, ko te 1 Hōngongoi 2020, i muri ake rānei	i te 1 o Hōngongoi 2020, i muri ake rānei

Mēnā ka whānau tōmua mai tō pēpi (i mua i te wiki 37 o te hapūtanga) ka māraurau koe ki ētahi utu whānautanga tōmua anō. Ka kapi i ēnei utu te wā i waenganui i te rā whānau o tō pēpi tae atu ki te mutunga o te wiki 36. Whai muri mai i tērā ka tīmata tō āheitanga utu tiaki pēpi.

Hei rapu mōhiohio anō e pā ana ki te utu tiaki pēpi, tae atu ki ngā mōhiohio mō ngā utu whānautanga tōmua, haere ki [employment.govt.nz/leave-and-holidays/parental-leave](https://www.employment.govt.nz/leave-and-holidays/parental-leave) waea rānei ki Hīkina Whakatutuki ki 0800 209 020.

Mō ētahi atu mōhiohio

Hei tiro atu i ngā āwhina Working for Families ka taea pea e koe te whiwhi, haere ki [ird.govt.nz/working-for-families](https://www.ird.govt.nz/working-for-families) waea mai rānei ki 0800 227 773 Mane ki te Paraire 8am ki te 6pm.

Āwhina reo - ki te hiahia koe ki te kōrero i tō ake reo, ka taea te tono kaiwhakawhiti reo i te wā ka waea mai koe ki a mātou.

I a koe e waea mai ana, whakautua ngā pātai, ngā tohutohu rānei e taea ana. Ina whakautu tētahi āpiha ratonga kiritaki i tō waea, tonoa te reo kōrero e hiahia ana koe, ka whakaritea tēnei e mātou mō te toenga o tō waea.

ird.govt.nz

Haere ki tā mātau paetukutuku mō ngā mōhiohio me te whakamahi i ā mātau ratonga, taputapu hoki.

- **Takiuru, rēhita rānei ki myIR** - whakahaerehia ō tāke me ō whiwhinga mā te ipurangi.
- **Ngā tātaiatā me ngā rauemi** - whakamahia ā mātou tātaiatā, pepamahi me ngā rauemi, hei tauira, hei tiroiro i tō waehe tāke, rapu i ngā rā tuku mōhiohio, rā utu hoki, tātai i tō utu whakaea pūtea taurewa ākongā.
- **Ngā puka me ngā aratohu** - tikiake i ā mātou puka, aratohu hoki.

Kua wareware i a koe tō tuakiri kaiwhakamahi, tō kupuhipa rānei?

Tonoa tuihonotia ēnei i te mata takiuru myIR, ā, ka tukuna atu e mātou ki te wāhitau imēra e puritia ana e mātou mōu.

Te Kāwanatanga o Aotearoa
New Zealand Government